

Aan de hand van praktijkvoorbeelden schrijven drie dierenartsen over ziekten in de melkveehouderij. Dierenarts Toon Meesters uit Roosendaal, Jef Laureyns, verbonden aan de Universiteit Gent (en dierenarts te Merelbeke) en Jan Dijkhuizen, werkzaam bij de Graafschap dierenartsen te Vorden, wisselen elkaar af bij een beschrijving van ziektebeeld tot behandeling.

Kalverdiarree door cryptosporidium vaak een hardnekkig bedrijfsprobleem

Cryptosporidiumdiarree

In de afgelopen weken ben ik nogal eens geroepen bij jonge kalveren met ernstige diarree, die sterk vermageren en zelfs tekenen van uitdroging en zwakte laten zien. Met name deze koudeperiode was voor jonge kalveren zonder vetreserve en met een relatief groot lichaamsoppervlak een groot risico voor afkoeling en ondervoeding.

Vandaag was er weer zo'n geval. Een kalf van twaalf dagen oud had al enkele dagen wat diarree. Nu lag dat kalf slap en was het niet in staat om zijn kopje op te tillen. Na infusen met vocht, bicarbonaat en glucosevoeding in combinatie met injecties tegen shock en buikkramp kwam het kalfje met opgeheven kop in borstbuikligging.

Met een sonde gaf ik haar nog twee liter energierijke elektrolytendrank. Naast deze algeheel ondersteunende therapie wilde ik dit kalf (en haar leeftijdgenoten) indien mogelijk nog specifiek tegen de diarreeverwekker behandelen.

Met een sneltest is in de praktijk direct een diagnose te stellen. Het kalf had een cryptosporidiuminfectie. Antibiotica hebben hierop geen enkel effect. Enkel het middel Halocur, één keer daags gedurende zeven dagen, remt de groei van dit organisme. Het middel Gabrovat doet dat ook, maar dat middel is in Nederland niet toegestaan.

Om bij kalverdiarree veroorzaakt door *Cryptosporidium parvum* de weerstand in de darm te ondersteunen levert biest een goede ondersteunende behandeling. Ik adviseerde de veehouder om gedurende vijf tot zeven dagen twee keer daags 150 milliliter biest aan de melk toe te voegen.

De encyclopedie *Cryptosporidium parvum*

Diarree bij jonge kalveren in de melkperiode heeft soms een niet-infectieuze oorzaak in de vorm van een voedings(aanmaak)fout. Maar meestal is één of een combinatie van vier infectieuze organismen de oorzaak: de bacterie *E. coli*, rota- en coronavirussen en de eencellige *Cryptosporidium parvum*. Deze laatste is een sluipmoordenaar, die meestal rond de zevende tot vijftiende levensdag diarreeverschijnselen geeft.

Het gaat om een groengrijze en brijachtige diarree, soms met wat bloed erbij. De zieke kalveren zijn lusteloos. Tijdens het ziekteverloop van enkele dagen kwijnen

ze weg en vermageren ze nogal eens zo sterk dat ze aan de ziekte doodgaan.

Cryptosporidium reageert niet op antibiotica en is lastig te bestrijden, omdat het eitje (oöcyste) de meeste ontsmettingsmiddelen overleeft. Ook het vaccineren van hoogdrachtige dieren om zo via de biest meer antistoffen in het kalf te krijgen, heeft op deze ziekte geen effect. Naast het toedienen van Halocur is een ondersteunende therapie tegen uitdroging, onderkoeling en zwakte noodzakelijk.

Ter preventie is het verhogen van de weerstand door een optimaal biestmanagement en een goed (kalvermelk bevattende) melkpoeder van groot belang. De infectiedruk verlagen door een uitstekende hygiëne en door individuele huisvesting in een schone en droge verblijfplaats is een goede maatregel om iedere vorm van kalverdiarree te bestrijden.

